

Position Paper

NAVO-infrastructuur en Burgerveiligheid in Zuid-Limburg

Datum: 6 januari 2026

1. Inleiding

In het kader van het **Ontwerp Nationaal Programma voor Rampenparaatheid en Respons (NPRD)** vraagt ondergetekende aandacht voor een structurele lacune in het huidige beleid: het ontbreken van een **expliciete benoeming, analyse en publieke verwerking van NAVO-infrastructuur in Zuid-Limburg** binnen de nationale risicobeoordeling en rampenparaatheidsstructuren.

Inwoners van gemeenten zoals **Kerkrade, Brunssum en Landgraaf** bevinden zich binnen **objectieve NAVO-impactzones**, zonder dat deze werkelijkheid **herkenbaar, toetsbaar of navolgbaar** is binnen bestaande risicoprofielen, participatieprocessen of paraatheidscommunicatie.

2. Probleemstelling

a. Ontbrekende zichtbaarheid in publieke informatiesystemen

NAVO-gerelateerde objecten en impactzones zijn **niet opgenomen** in publiek toegankelijke risico- en informatieplatforms, zoals:

- [Risicokaart.nl](https://www.risicokaart.nl)
- [DefensieDichtbij.nl](https://www.defensiedichtbij.nl)

Hierdoor ontbreekt het burgers, gemeenten en maatschappelijke organisaties aan **situational awareness** over hun nabijheid tot strategisch relevante militaire infrastructuur.

b. Onvoldoende vertaling in het ontwerp-NPRD

In de **Nota van Antwoord** (Reacties op Zienswijzen, nr. 2482/2483, p. 763) erkent het Ministerie van Defensie de geuite zorgen, maar stelt:

“NAVO-infrastructuur is geen Nederlands eigendom. Waar relevant zijn de risico’s en effecten meegenomen als onderdeel van de referentiesituatie in het planMER.”

Deze positie impliceert dat NAVO-gerelateerde risico’s:

- **niet expliciet zichtbaar** zijn voor decentrale overheden en bewoners;
- **niet zelfstandig worden beoordeeld** op juridische verantwoordelijkheden of lokale effecten;

- **geen aparte participatieve behandeling krijgen** binnen het NPRD of het Regionaal Risicoprofiel (RISN).

c. Juridisch-bestuurlijke onduidelijkheid

Er bestaat momenteel geen duidelijke richtlijn over:

- de **informatieplicht richting inwoners** op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr);
- de **verdeling van verantwoordelijkheden** tussen Rijk, provincie, gemeenten en veiligheidsregio's;
- de **ruimte voor burgerparticipatie** bij besluitvorming over NAVO-aanwezigheid, -uitbreiding of risicobeheersing.

3. Gevolgen voor Zuid-Limburg

De huidige situatie leidt tot concrete kwetsbaarheden:

Zuid-Limburg herbergt een geconcentreerde cluster van NAVO-gerelateerde faciliteiten met strategisch belang en potentieel risico:

- **JFC HQ Brunssum** – NAVO-hoofdkwartier voor operationele commandovoering;
- **APS-2 Eyselshoven** – Amerikaans depot voor gepantserd materieel en logistiek;
- **Luchtmachtbasis Geilenkirchen** (Duitsland) – thuisbasis voor AWACS-vliegtuigen van de NAVO;
- **Bunker Castlegate (Linnich)** – ondergronds NAVO-oorlogshoofdkwartier, deels nucleair bestendig;
- **POMS-site Brunssum** – NAVO-organisatorisch depot voor zware uitrusting (VS);
- **AFNORTH International School** – binational school voor kinderen van NAVO-personeel;
- **NAPMA/NCIA-nodes** – militaire communicatie- en informatienetwerken met trans-Atlantische verbindingen.

Deze objecten liggen binnen een straal van 3–15 km van dichtbevolkte woonwijken en vitale infrastructuur (zoals scholen, ziekenhuizen en spoorlijnen). Ondanks hun strategische betekenis worden ze niet meegenomen in de publieke risico-communicatie, evacuatieplanning of participatief scenariodenken binnen de regio.

4. Voorstel

Ondergetekende pleit voor een **regionale pilot binnen de implementatie van het NPRD**, gericht op:

1. Het **expliciet opnemen van NAVO-infrastructuur** in het Regionaal Risicoprofiel (RISN Zuid-Limburg);
 2. Het organiseren van **integrale communicatie en participatie** met bewoners in NAVO-impactzones;
 3. Het **faciliteren van gestructureerd bestuurlijk overleg** tussen provincie, gemeenten, veiligheidsregio's en Defensie;
 4. Het betrekken van **CIV-RAMP** als maatschappelijk platform voor burgergerichte paraatheid, scenario-oefeningen en informatie-weerbaarheid;
 5. Het **toevoegen van NAVO-risicozones aan publieke informatie-instrumenten**, zoals Risicokaart.nl.
-

5. Juridisch en beleidsmatig kader

Dit voorstel is verankerd in bestaande wet- en regelgeving:

- **Wet veiligheidsregio's** (artikelen 2 en 42 – informatievoorziening aan inwoners);
 - **Omgevingswet** – participatie en vroegtijdige betrokkenheid;
 - **NPRD en planMER** – transparantie en betrokkenheid bij referentiesituaties;
 - **VN Sendai Framework voor Rampenrisicobeheersing** – civiele bescherming in complexe en militair-gerelateerde risicocontexten.
-

6. Conclusie

Zuid-Limburg verdient erkenning als **structurele NAVO-impactregio**. De huidige onzichtbaarheid van NAVO-infrastructuur binnen rampenparaatheidsbeleid creëert **bestuurlijke risico's en maatschappelijke kwetsbaarheid**.

Via gerichte pilots, expliciete opname in risicoprofielen en participatieve modellen zoals **CIV-RAMP**, kan Nederland een voorbeeld stellen in de **integratie van militaire veiligheidsvraagstukken en civiele bescherming** – juist in een dichtbevolkt en strategisch grensgebied.

Contactpersoon

Alexander Groenheide
Voorzitter | Stichting De kamer van Sociale Waarden
Menselijke waardigheid als fundament.

info@dekvsw.nl | www.dekvsw.nl

 06 53 44 50 54

 Laurastraat 87, 6471 JJ Eygelshoven

 KVK: 97098817 | RSIN: 867909274

W: DeKvSW.nl

CIV initiatieven:

CIV-CARE.nl | CIV-RAMP.nl | CIV-CAMP.nl | CIV-CALL.com

Burgerschapseducatie/ theater en filmeducatie: Ubuntukids.nl

Position Paper

NATO Infrastructure and Civil Safety in South Limburg

Strengthening Democratic Resilience Through Local Civil
Preparedness

1. Introduction

Within the framework of the **Draft National Programme for Disaster Preparedness and Response (NPRD)**, the undersigned draws attention to a structural gap in current policy: the **lack of explicit identification, analysis and public integration of NATO infrastructure in South Limburg** within national risk assessment and disaster preparedness frameworks.

Residents of municipalities such as **Kerkrade, Brunssum and Landgraaf** are located within **objective NATO impact zones**, yet this reality is **not clearly identifiable, verifiable or traceable** in existing public risk profiles, participatory processes or preparedness communication.

2. Problem Definition

a. Lack of visibility in public information systems

NATO-related objects and impact zones are **not included** in publicly accessible risk and information platforms, such as:

- [Risicokaart.nl](https://www.risicokaart.nl)
- [DefensieDichtbij.nl](https://www.defensiedichtbij.nl)

As a result, citizens, municipalities and civil organisations lack **situational awareness** regarding their proximity to strategically relevant military infrastructure.

b. Insufficient translation in the draft NPRD

In the **Nota van Antwoord** (Responses to Public Submissions, nos. 2482/2483, p. 763), the Ministry of Defence acknowledges the concerns raised, but states:

“NATO infrastructure is not Dutch property. Where relevant, risks and effects have been included as part of the reference situation in the planMER.”

This position implies that NATO-related risks:

- are **not explicitly visible** to decentralised authorities and residents;

- are **not independently assessed** with regard to legal responsibilities or local effects;
- do **not receive a distinct participatory treatment** within the NPRD or the Regional Risk Profile (RISN).

c. Legal and administrative ambiguity

At present, there is no clear guidance regarding:

- the **duty to inform residents** under the Safety Regions Act (Wet veiligheidsregio's);
- the **distribution of responsibilities** between the State, the Province, municipalities and safety regions;
- the **scope for citizen participation** in decision-making related to NATO expansion, presence or risk mitigation.

3. Consequences for South Limburg

The current situation leads to concrete vulnerabilities:

South Limburg hosts a concentrated cluster of NATO-related facilities that are of strategic interest and potential risk:

- **JFC HQ Brunssum** – Allied Joint Force Command (NATO operational command headquarters);
- **APS-2 Eyselshoven** – U.S. Army prepositioned stocks depot (armoured vehicles, logistics);
- **Geilenkirchen Air Base (Germany)** – home to NATO's E-3A AWACS aircraft (aerial surveillance);
- **Castlegate Bunker (Linnich)** – underground NATO war headquarters, hardened and partially nuclear-proof;
- **POMS-site Brunssum** – U.S. Army Prepositioned Organizational Material Site (heavy equipment storage);
- **AFNORTH International School** – a binational facility serving children of NATO military personnel;
- **NAPMA/NCIA nodes** – communications and information nodes with embedded transatlantic links.

These objects are located within 3–15 km of densely populated civilian neighbourhoods and critical infrastructure (schools, hospitals, railways). Despite their strategic significance, they are not reflected in the region's public risk communication, evacuation planning or participatory scenario design.

4. Proposal

The undersigned advocates for a **regional pilot within the implementation of the NPRD**, aimed at:

1. **Explicitly incorporating NATO infrastructure** into the Regional Risk Profile (RISN South Limburg);
2. Organising **integrated communication and participation** with residents in NATO impact zones;
3. **Facilitating structured administrative dialogue** between the Province, municipalities, safety regions and the Ministry of Defence;
4. Involving **CIV-RAMP** as a societal platform for citizen-oriented preparedness, scenario exercises and information resilience;
5. **Including NATO risk zones in public information instruments**, such as Risicokaart.nl.

5. Legal and Policy Framework

This proposal is grounded in existing legal and policy obligations, including:

- **Safety Regions Act** (Articles 2 and 42 – public information and preparedness);
- **Environmental and Planning Act (Omgevingswet)** – early and meaningful participation;
- **NPRD and planMER** – transparency and accountability in reference situations;
- **UN Sendai Framework for Disaster Risk Reduction** – civil protection in complex and military-related risk contexts.

6. Conclusion

South Limburg warrants recognition as a **structural NATO impact region**. The current invisibility of NATO infrastructure within disaster preparedness policy creates **administrative risk and societal vulnerability**.

Through targeted pilots, explicit inclusion in risk profiles and participatory models such as **CIV-RAMP**, the Netherlands can set a precedent in **integrating military security considerations with civil protection**, particularly in a densely populated and strategically sensitive border region.

Contact person

Alexander Groenheide

Stichting De Kamer van Sociale Waarden

 info@deksvw.nl

 www.civ-ramp.nl

Date: 1-6-2026